

ABONAMENTUL

Pe un an 24 Cor.
Pe jum. an 12
Pe 1 lună 2

Nrul de Duminecă
pe un an 4 Cor. — Pen-
tru România și America
10 Cor.

Nrul de zi pentru Ro-
mania și străinătate pe
an 40 franci.

TRIBUNA

REDACTIA
și ADMINISTRATIA
Deák Ferenc-utca 20.

INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.
Manuscripte nu se ina-
poiază.
Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Tribunal, Tablă și Curie.

Iată cele trei foruri, prin care ajung procesele pornite de procurori împotriva — agitatorilor naționaliști.

D'aici drumul duce la Seghedin ori Vaș. Excepțiile sunt rare.

Ieri înalta Curie a dat verdict definitiv împotriva agitatorilor slovaci dela Rozsahegy, al căror proces s'a judecat la tribunal înainte de asta cu un an.

Au fost definitiv osândiți:

Hlinka András, preot la Rozsahegy și Cernova la 2 ani temniță de stat și 1500 cor. amendă;

Dr. Srobár, 1 an temniță de stat și 900 cor. amendă;

Iancsek András, 6 luni temniță de stat și 500 cor. amendă;

Gregus György 5 luni temniță de stat și 200 cor. amendă;

Cheben Péter, 5 luni temniță de stat și 100 cor. amendă;

Dr. Tomik, preot, 4 luni temniță de stat și 500 cor. amendă.

Intr'un condei 4 ani și 8 luni temniță și 3700 cor. amendă.

Mai sunt însă și alți osândiți: la câte 2 luni temniță și câte 100 cor. amendă, ceea ce face un an temniță și alte mii, așa că dintr'o singură comună slovaci se aleg cu peste 6 ani temniță și împreună cu cheltuielile vre-o 10 mii coroane duși în vânt.

Tot din această comună — căci Cernova este o filie a comunei Rozsahegy — sunt

și cei 13 slovaci împușcați, 30 răniți greu, 50 orfani și 18 slovaci în temniță preventivă.

Știm că judecățile s'au adus în numele Maj. Sale și după legile țării. N'avem deci să zicem nimic în privința asta.

Un cuvânt trebuie însă adresat guvernului. Toate dela el pornesc, căci procesele politice dela el și prin el pornesc... »Procurorii mei«, zicea anul trecut *Polónyi*, iar înainte cu o săptămână, când și-a dezvoltat *dr. Hodja* interpelarea, ministrul de justiție *Günther* a amenințat și el cu procurorii pe toți »agitatorii naționaliști«.

Teroarea guvernul o pornește.

Și tot guvernul strigă că naționalitățile se agită, că »agitatorii de meserie« conturbă pacea. Dar după atâtea întâmplări trebuie oare să mai propage cineva printre slovaci ura? Crede *Andrássy* că dragostea se poate asigura prin vărsarea de sânge a jandarmilor, cu ținerea în prevenție a părinților ori asignând fișpanul suma ridiculă de 200 cor. pentru atâția orfani și văduve?

Ș'apoi se plângea »*Budapesti Hirlap*« (nrul dela 1 Noembrie) că ungușilor le-a mers veste rea în străinătate, învinovățind naționalitățile, cari ar fi umplut străinătatea cu perverse calomnii.

Întrebăm însă: oare ce va zice străinătatea când va ceti verdictul de ieri dela înalta Curie? Oare aflând despre măcelul grozav dela Pánade, Cristian și Cernova, nu o să dea dreptate tuturor celor susținute de *Björnson*?

Punem numai întrebarea.

Comentar nu facem. E de prisos. Faptele vorbesc cu atâta efect, încât nu trebuie decât date simple, obiectiv și toată lumea are să se lămurească asupra regimului din Ungaria.

Fiindcă vedem însă chiar în ziarele maghiare de azi dată știrea despre »formarea unui partid moderat român«, partid la zămlirea căruia s'ar fi căznind avocatul *dr. E. Babeș* din Budapesta, iar nași ar fi »unii prelați«, întrebăm: oare nu este un mare moft (dacă nu și culpabilă încercare de a produce diversiuni) a vorbi de partid nou între români?

Noi un singur partid avem, pe cel național. Altul nu-i permis să fie și nici nu se va înșgheba în vecii vecilor. Cine vrea ceva cu românii, are să se adreseze nu vre-unui mijlocitor, ci clubului național român. Cine nu vrea să știe de asta, umblă cu gânduri necurate, are planuri perverse!

Procesul dela Rozsahegy a fost pertractat ieri și din partea Curiei. Tribunalul din Rozsahegy a condamnat în Noembrie anul trecut pe toți acuzații cu agitație. Între ei *Hlinka* a fost condamnat la 2 ani închisoare de stat și 1500 cor. în bani, *dr. Srobár* 1 an închisoare de stat și 900 cor. Ceialalți 14 soți au primit câte 6, 5 4 și 2 luni temniță de stat și pedeapsă în bani câte 500, 200 și 100 cor.

Afară de aceea toți acuzații au fost lipsiți de toate drepturile cetățenești pe 3 ani. A-

FOITA ORIGINALĂ A «TRIBUNEI».

Al treilea turneu de teatru.

— Impresii. —

De Zaharie Bârsan.

IV.

Duminecă, la a doua reprezentație, suntem rugați să repetăm »Furtuna casnică«. Ne-am ferit de canapea ca de ucigă! crucea și-abia acum a priceput mare parte din public c'a fost o întâmplare potrivită sfârșitul piesei din seara trecută.

A doua zi, Luni, am rămas aci și ne-am odihnit. Ne-am dus la izvorul tămăduitor, am băut apă, am înconjurat dealul, și-am stat de vorbă cu lumea din parc.

După masă ne-am dus la Someș. Am stat câteva ceasuri pe țărmul lui pietros privind undele limpezi și discutând cu prietenul O. multe chestiuni culturale și literare. Am vorbit și de literatura noastră dramatică așa de săracă.

— »N'avem ce face. Trebuie să ne mulțumim cu localizări de-ocamdată.

— Dar Carageale?

— Comedia din Carageale la noi și-ar pierde jumătate din farmec. Sunt situații și personaje streine de publicul nostru. Singura dramă »Năpasta« ar mai merge. Am și jucat-o aproape prin toate părțile. Văd că diletanții noștri joacă pe ici, pe colo comedii de carageale: Conul Leonida, Noaptea furtunoasă și a. Grozav mi-ar plăcea să asist și eu la o astfel de reprezentație.

Tot așa cu comediiile lui Alexandri, sunt prea

pentru vremea lor, decât să mai poată mulțumi azi publicul nostru mai ridicat.

S'ar potrivi la noi și cred că ar fi adevărate sărbători când s'ar juca *Despot-Vodă*, *Răzvan* și *Vidra*, *Vlaicu-Vodă* și mai cu seamă *Vilhelm Tell*, dar de-ocamdată n'avem nici personalul necesar nici scene potrivite.

Ne rămân deci localizările, făcute cu dibăcie, într'o limbă românească curată. Propovăduirea unei limbi frumoase e datoria noastră imediată și singura posibilă de-ocamdată.

Ar fi un mare noroc, se înțelege dacă am avea piesele noastre originale ardelenesti.

Și ședeam așa pe malul apei vorbind despre câte și mai câte lucruri, dincolo, pe țărmul din față o casă cu acoperișul de paie, pornită s'o ia într'o parte, sta singură ascultând par'că murmurul valurilor. Un porc se răsfața și el cum putea, scărpinându-se de-un colț de peatră, ieșit din pământ.

În amurg am revenit în parc și la o masă ascultam poveștile fermecătoare ale unui domn de prin părțile locului, care ne ține o adevărată conferință despre viața casnică. Dă să plece și iar vine și noi ne bucurăm și-l ascultăm cu drag. Aie miere în vorbă și o dibăcie surprinzătoare în trecerea ușoară dela o chestiune la alta.

Lumea începe să se ridice, pornind spre sala de mâncare. Parcul devine tot mai liniștit, așteptând par'că întunericul ce cobora din ascunzișurile munților.

Un român desculț, c'o pălărie mică dată pe ceafă, în gură c'un muc de țigară, trece prin fața noastră mândru. În spate purta o scară strâmbă cu patru cuie, dar strâmbă cum n'am mai văzut,

par'că ar fi făcut-o anume, și în mână o finichea. Eră aprinzătorul de lămpi, mă rog! Iși răzima scărița de stâlpul unui felinar, trage odată cu coada ochiului la noi, mai trage și din muc odată și se urcă... la datorie. Eră cel mai interesant aprinzător pe care l văzusem și cea mai interesantă figură din băile dela Sângeorgiu.

Lumina felinarului se trudea nevoiașe prin întunericul ce se lăsase iar de departe se auziau cântecele sinistre ale ovreilor, cari își făceau rugăciunea într'o casă... undeva.

A doua zi plecarea. Iar vorbe, iar îmbrățișări, iar despărțire.

Pornim iar cu moșul de vorbă, trecem pe sub păduri acoperite, întâlnim români cu topoarele pe umăr și românce cu furca în brâu mergând cu câte doi-trei copilași ce li se fineau de cătrînță.

Luăm trenul la Ilva-mică și o pornim la vale. Intrau în vorbă cu d-na unui profesor dela Nășăud și din una în alta ajungem la teatru de diletanți.

— »Eră o piesă antialcoholistă — povestește doamna — și combătea fumatul. A fost într'un sat. Jucă și ficiorul popii, un tinăr de vr'o șaptesprezece ani. La urmă, lumea aplaudă, iar preoteasa încântată de băiatul ei, scoate din sân, o cutie de tutun și i-o dă odorului, așa ca s'o vadă lumea. Par'că ar fi visat să zică: »Poți să fumezi mamă, că ești vrednic«.

Un bătrân, nu știu cine o fi fost, povestește și el cum a ținut odată într'un sat o conferință în contra alcoolului. Și alcool în sus și alcool în jos și apoi la urmă se duce la un țaran mai cu stare. Eră poftit la masă.

cuza împotriva lor s'a ridicat pentru agitație la alegerile de deputați.

Tabla regească din Pojon a aprobat sentința tribunalului.

Curia de asemenea a aprobat sentința dictată de forurile inferioare și astfel osândiții trebuie să-și facă osânda.

Hlinka, precum se știe, se află în Boemia. Iar osândiții politici nu se estradau. Intrebat Wekerle, că ce va face, dacă Austria nu va extrada pe Hlinka, a răspuns, că chestia e într'adevăr delicată, dar guvernul va face tot ce-i va sta în puteri, că Austria să-l extradeze pe Hlinka. Dacă totuși nu-i va succede atunci va afla modru, ca să-l împiedece cel puțin de a mai agita împotriva Ungariei.

— **Cazul Potocsnyák la comisia de imunitate.** Comisia de imunitate desbătând în ședința sa de ieri cazul lui Potocsnyák, a decis ca deputatul croat să fie exclus pe 30 zile din parlament — pentru nesupunere. Hotărîrea va fi valabilă numai după ce o va primi camera.

Spaimă de pomană.

Citim în nrul dela 17 Octomvrie a. c. al unui ziar din București, al căruia nume nu-l denunțăm, următoarea notiță.

»In discuțiunile din consiliul de ministri privitoare la tocmele agricole toate silințele țin-tesc a menține exproprierea pentru izlazuri și stabilirea de maximum și minimum fără a pune însă aceste cuvinte spre a nu speria lumea«.

Guvernul are dar de gând să iee măsuri, ca orișicare sat să aibă loc destul pentru pășunatul vitelor și, la nevoie, să cumpere dela marii proprietari loc de pășunat, iar »lumea« se sperie de acest gând al guvernului.

De unde vine spaima aceasta?

Intr'una din număratoarele dări de seamă asupra mizeriilor, cu care se luptă sătenii în România, ni-se spune, că sătenii, neavând unde să-și pășuneze vitele, sunt nevoiți a se învoi cu arândășii ori cu proprietarii, ca să plătească atât și atât, de obicei mult, de cap de vită, iar plata n'au să o facă în bani, ci în zile de lucru, care li-se socotesc de tot ieftin, cu 80 pe aiurea chiar cu 60 bani una.

— Da știu c'ai vorbit dle — două ceasuri și mai bine — mă mir că nu ți-s'a sfârșit glasul. Alcohol așa, alcohol pe dincoala... mai dă-l și 'n foc, că te-ai ostenit și ia de poștește un păhar de răchie să-ți mai prinzi sufletul!

Lăsăm Năsăudul, schimbăm trenul la Beclean și pornim spre Apahida, cea cu turtă dulce.

În trenul de către Bistrița întâlnesc un vechiu coleg de școală și după ce ne povestim în fugă isprăvile ce le-am făcut, de când nu ne am mai văzut, ne reluăm iarăș vorba despre diferite întâmplări de teatru.

»Apoi să vă spui și eu una. A fost o producțiune d'astea cu concert și cu declamații. Ridicăm noi o »bină«, dar la păretele din dreapta nu ne-a mai ajuns pânza și-a rămas o gaură, o spărtură mare în colț. Eră lume de nu puteai să te miști. Nici lăutarii n'aveau unde să șadă. S'au furișat tocmai în colțul acela, după culise așa că-i vedeă publicul. În dreptul spărturii eră o mescioară cu o luminare aprinsă. Aici eră să declam eu monologul din Despot.

Mă urc și m'asez la masă într'o poziție îngrozitoare. Se face liniște, numai țigani din stânga mea mai vorbeau, nu știu de ce se certau.

Incep eu:

— »O, soarte schimbătoare...«

Un țigan: Du-te dracului să se bage 'n tine...

Astfel pentru boșorii lui și pentru o vacuță românul muncește multe zile din revărsatul zorilor până în seara târzie. Mai având să facă zile de muncă și pentru alte învoeli, precum și în propria sa gospodărie, săteanul rămâne de obicei dator la sfârșitul anului cu câteva zile. Aceste i-se pun în socoteală îndoit: pentru zece, pe care nu le-a făcut anul acesta, are să facă douăzeci vara viitoare. Cu chipul acesta mulți săteni se istovesc muncind și ajung cu toate aceste datori vânduți de nu se mai pot răscumpără nici odată.

Lucrul acesta poate să-i vie la socoteală Grecului, bulgarului, evreului ori vre-unui alt străin, care ia moșia în arândă pentru ca să se îmbogățească săcătuiind și pământul, și brațele muncitoare, dar nu e priincios nici pentru stăpânul moșiei, nici pentru țară, nici pentru neam. Nu mai încap dar îndoiala, că dl Partenie Cosma a spus ceace toți românii simt când în mult remarcatele sale articole din »Lupta« a stărut să li-se deie sătenilor din România loc de pășune. Cu atât mai vartos se bucură românii toți când află, că guvernul român are de gând să-și facă acest lucru bun nu numai pentru săteni, ci și pentru proprietarii mari.

Dar guvernul e în stare să facă și exproprieri în vederea acestui lucru bun.

Ce adecă ar putea să-l împiedece de a le face?

Lasă că exproprierile făcute în vederea utilității publice sunt obligate, dar e și chestiune de dreptate elementară, ca pașunile să fie stăpânite de cei ce se folosesc de ele spre a sporii bogăția țării.

Înțelege ori-și-cine dreptul celui ce stăpânește pământul, pe care-l cultivă cu osteneală și cu oarecare risc, dar pășunea lăsată de Dumnezeu i-se cuvine numai celui ce-și paște turma pe ea.

O nedreptate ar fi să fie expropriat cel ce face prăsilă de cai, de vite, de oi ori de porci dându-și silința să nobiliteze soiurile. Despre o asemenea expropriere nu poate însă să fie vorba. Expropriați au să fie numai cei ce profită de pășunile lăstate de Dumnezeu, ca să-l fie legat pe muncitorul agricol dându-i pășune nu numai scumpă, ci totodată și insuficientă. E chestiune de dreptate, ca cel ce abuzează în felul acesta să fie expropriat dându-i-se drept compensațiune prețul pământului, care e o pomană în cel mai propriu înțeles al cuvântului.

De pomana aceasta se sperie »lumea«.

Mai e apoi la mijloc și-o altă pomană.

E lucru apropiat de mintea omenească, că moșia lipsită de brațe muncitoare prețuiește puțin și că valoarea efectivă a pământului crește deopotrivă cu sporul brațelor muncitoare și cu des-

voltarea destoiniciei. Proprietarul e dar cel mai de aproape interesat, ca pe moșia lui sătenii să nu fie puțini, istoviți de muncă excesivă și de foame, înculți și neajutorați, și proprietarii, dacă și-ar înțelege adevăratele interese s'ar înțelege între dânșii și ar lucra împreună, ca pe moșiile lor sătenii să fie mulți și viguroși, luminați prin cultură și ajutați în munca lor de vite destule și bune, căci prin aceasta veniturile moșilor se sporesc fără altă bătaie de cap. Deoarece proprietarii n'o fac aceasta, voiește s'o facă guvernul, ceace iar e pomană.

Cu ori fără de »maximum« și »minimum«, săteanul e mai neatârnat, dacă are pășune îndestulătoare pentru vitele lui.

Fiind nevoit a-și plăti scump pământul și a munci pe prețuri de nimic, căci n'are încotro, el mai e și băgat la muncă dela 4 dimineața și ținut până pe la 9—10 seara. Astfel muncește mult, dar prost, și cel mai de aproape interesat e proprietarul, ca să muncească bine, deși mai puțin. Dacă nici aceasta n'o înțeleg proprietarii, trebuie s'o înțeleagă guvernul și să hotărască pe lângă »maximum« și »minimum« și întinderea zilei de lucru.

Cestiunea agrară ar fi fost rezolvată încă de mult și oare-cum pe nesimțite în România și nu ar fi fost nevoie să se tragă cu tunurile în carne vie, dacă proprietarii și-ar fi înțeles adevăratele interese și nu s'ar fi lăsat să fie momiți de arezele mari, pe care le ofer ceice iau moșiile în arândă — nu ca să facă agricultură, ci ca să stoarcă și zeama pământului, și măduva din oasele muncitorilor.

Aceasta e și numai aceasta poate să și fie »lumea«, care se sperie când e vorba, dacă în adevăr e vorba, să li-se deie sătenilor pășune pentru vitele lor și să se pună stavilă speculei făcute cu puterile vii ale neamului nostru.

Din cameră.

— Ședința de ieri. —

De indemnitate nu se mai interesează nime. În culoare toți se preocupă de cazurile de imunitate ale lui Potocsnyák și Vaida.

A produs mare neliniște între coaliționiști vestea că Lengyel Zoltán a însemnat în cartea de propuneri propunerea, ca guvernul să ia cât mai în grabă măsurile necesare în chestia băncii independente. Intrebat Lengyel de câțiva deputați, a răspuns, că voiește să se pună termin pentru discuția acestei chestii. Dacă nu pun termin, voi interpele în chestia băncii independente.

— Numai nu-ți vor răspunde la interpelare.

— »Nebun cine se urcă pe-al muntelui suiș...«

Țiganul: Prostule! și scuipe odată de răsună sala.

Eu tot zic înainte și țigani se ceartă și scuipe.

Deodată cum declamam eu perdut, văd că-mi trece pe la nas o mână neagră și păroasă. Țiganul, frate, umblă să-și aprindă țigara la luminarea de pe masă. M'a apucat un răs de nu mă mai puteam oprî și s'a pornit și publicul. Asta succes! m'am și tămăduit de atunci. Nu mă mai sui pe podiu să-mi dai un colț de țară.

Ajungem la Deș. În gară ne întâlnim cu cunoscuți și cu dl dr. Mihali. Fixăm o zi pentru o reprezentație la Dej, ziua de sf. Marie și mergem mai departe.

La Apahida așteptăm o jumătate de ceas. Soarele se coboră și dealurile din față ondula în umbre și lumine. O turmă de oi păștea pe coaste. Păreau niște bulgări de zăpadă văzuți într'un amurg de seară.

În gară o lume sărăcăcioasă, ovrei vagabonzi cu legătura în spate și cerșitori. Unul bătrân, schiop și slab de de-abia se ținea în cap se apropie de mine și cere:

— Un zlot vrei, ți-ajunge? îl întreb.

Rămâne incremenit o clipă, și o fluturare de

zimbet i se risipește pe fața numai crețe. Lumea de prin prejur se uită curioasă.

— Ei, dacă-ți ajunge un zlot, bine. Ți-aș da mai mult dar n'am mărunt. Spune ți-ajunge?

N'am văzut niciodată o figură mai zăpăcită de mirare și nehotărîre.

— Mi-ajunge Măria-sa — de-abia îndrăzni să îngâne moșneagul.

Îi pun în palmă 2 fileri. Când îi vede începe să râză:

Ha, ha... apoi știam eu...

Ha, ha... știam eu că mă încelue Măria-sa...

Și porni răzimat în cărje dispărând după — casă.

Un altul cu piciorul de lemn s'apropie și-mi șoptește aproape la ureche:

— »S'a dus în »vendegläu«, să bea.

E un bețiv...

— Dar tu nu beai? îl întrerup.

El se uită puțin la mine și-mi răspunde dând din umăr.

— Ba beau... când am. Beau al dracului!

Trenul. O minută. Unul o geantă, altul mandolina, altul o cutie de pălării legată c'o sfoară care se tot desfăcea. Trenul era pe linia a treia.

»Intrigantul« cu geamantanul cât toate zilele se împiedecă de o șină și cade. Lumea râde...

Gata. Pornim.

Cine suferă?

De stomac, de constipație, de lipsă de poftă de mâncare?

Acela să facă experiență cu apa amară naturală HORGONY recomandată de mai multe sute de medici. Înainte de dejun dacă se ia o jumătate de pahar din apa amară HORGONY după una până în două ore își face efectul dorit, și revine pofta de mâncare și starea bună generală. — Apa naturală HORGONY nu are gust rău și nu provoacă nici un gust neplăcut. Se poate căpăta în toate prăvăliile cu ape minerale, în băcăni și farmacii. La târguțală să se ceară lămurit apa amară naturală HORGONY.

Proprietar: Loser János, Budapest.

— Dacă nu-mi răspund, atunci voiu interpela de două ori în fiecare săptămână, până-mi vor răspunde. Trebuie să se declare atât guvernul, cât și partidul independentist.

Ședința e prezidată de vicepreședintele Rakovszky. Se constată, că s'au introdus în protocol mai multe propuneri, între cari a lui Ivánka despre țiganii corturari, a lui Polit în chestia alegerei patriarhului și a lui Pilisi în chestia concesiunilor extraordinare de căsătorie.

La ordinea de zi vorbește deputatul Zorlențului-mare, domnul

Dr. Stefan Petrovicu : Enumără motivele, pentru cari nu poate primi indemnitatea. Motivele sale sunt naționale și sociale. Protestează în contra hegemoniei maghiare, pentru că nu e cu puțință, ca un popor să fie domn, iar altul sclav. Teoria lui Bánffy este clădirea statului unitar național maghiar. Aceasta înseamnă contopirea rasei nemaghiare. Politica aceasta nedreaptă este imposibilă. Țara nu va putea avea armată maghiară, până nu se va asigura pacea internă. (Sgomot mare). Polemizează cu vorbirea lui Bánffy apoi critică sistemul cel nou. Declară, că nici în manipularea puterii publice nu vede sistemul cel nou și dovedește afirmarea aceasta cu exemple.

Președintele : Provoacă pe orator să rămână la obiect.

Petrovicu : Continuă să critice administrația. Samassa János : E chestie de cinste, să vorbești despre ce se ține de obiect.

Petrovicu : Așadară domnul deputat va dispune ce să vorbesc. Continuă a enumera violările experiate din partea administrației.

Președintele : Îl provoacă a doua-oară să rămână la obiect, căci altcum îi detrage cuvântul.

Petrovicu : Spune, că guvernul oprimă naționalitățile sub pretextul apărării ideii de stat. Nu votează indemnitatea.

Urmează să vorbească croatul Tușcan, dar când acesta să ridică se vorbiască, în galerie se aude un glas puternic, începând să țină un discurs. Președintele e nevoit să suspendeze ședința. De pre întreruperea aceasta raportăm la alt loc al ziarului.

După o pauză da vre-o zece minute, Rakovszky ocupă scaunul prezidial spunând, că a luat măsură, ca astfel de incidente să nu mai obvină.

Tușcan vorbește croăștește în contra indemnității. Face o reprivire istorică asupra trecutului Croației și constată, că nici un popor n'a izbutit să pătrundă peste Drava. Nici chiar turcii. Aceasta nu le va succeda nici maghiarilor.

Sterovaț vorbește croăștește împotriva indemnității.

Modrușan de asemenea vorbește croăștește împotriva proiectului dela ordinea zilei. (Sgomot uriaș).

Președintele : Indrumă din nou pe oratorul să rămână la obiect.

Supilo : Asta uu e școală, ci e parlament ! Președintele : Indrumă la ordine pe Supilo. Îl face totodată atent, ca să nu critice pe președintele. Adresându-se către orator spune : Poftim și continuă, repede ! (Mare ilaritate).

Modrușan continuă croăștește într'un sgomot, mare și se plânge, că deputații nu-l ascultă.

Președintele : Asta nu trebuie să te jenez, pentru că vorbești o limbă, pe care nu o pricepem.

Visontai : E rușine, că în parlamentul ungar săptămâni întregi se poartă adevărată campanie împotriva statului ungar. Croații și naționalitățile vin aici, să calumnieze națiunea maghiară. (Sgomot mare).

Croații întrerup. Președintele : Cere paciință din partea croaților față cu limba maghiară : (Aprobări).

Visontai îi numește obraznici pe croați. (Sgomot lung).

Președintele : Indrumă pe orator, să-și aleagă expresiile.

Croații strigă către Visontai : Maghiar de rassă din Palestina ! (Mare sgomot și ilaritate).

Visontai : D-voastră agitați în contra statului maghiar și vorbiți croăștește.

Supilo : Ne folosim de dreptul nostru ! (Sgomot mare).

Intreruperi : Spionule, spionule ! Förster : Pentru expresia aceasta Soma trebuie îndrumat la ordine.

Visontai : Di Supilo conspiră împotriva statului maghiar.

Supilo : Minți ! Președintele : Indrumă pe Supilo la ordine.

Visontai ! Nu trebuie permis, să se poarte astfel în parlamentul maghiar.

Polit : Aceasta e cultură ! ? (Sgomot mare).

Visontai : Și în străinătate agitați contra noastră.

Polit : Trebuie să dovedești ! Battyány se ridică și strigă către Polit : A dovedit Bethlen István în interpelația sa. (Sgomot. Strigăte : Așa e !)

Polit se scoală și voiește să vorbiască, dar se aud strigăte continue : Jos cu el. Abzug. Șezi jos !

Visontai : Roagă pe președintele, ca să valideze ordinea legală față de croați și naționalități, fără a viola regulamentul. (Sgomot și aprobări).

Președintele : Se încrede, că îi va succeda să-și valideze demnitatea și voința.

Polit vorbește în chestie personală. El nu con-

spiră în contra ideii de stat maghiar, din contră e aderentul ideii de stat maghiar, dar nu al acelei actuale, ci al Hungariei vechi.

Un glas : *Paiaț bătrân, șezi jos !*

O reformă salutară în România.

— In contra alcoolismului. —

În altă parte a ziarului nostru dăm seria proiectelor de reformă pe care actualul guvern al României le va aduce în corpurile legiuitoare. Toate sunt epocale, de mare importanță. Ele sunt menite să dea avânt țării, să ridice țăranimea.

Dintre toate, proiectul dlui *Emil Costinescu*, ministru de finanțe, privitor la *monopolul cârciumelor la sate* este, care ar interesa mai tare și țara noastră.

În virtutea acestui proiect, dreptul de a vinde beuturile spirituoase cu amănuntul și de a ține cârciumi în comunele rurale este rezervat exclusiv autorității comunale.

Ori cine, afară de comună, va debita cu amănuntul beuturi spirituoase în comunele rurale, fie sub formă de vânzare, fie chiar sub formă de dar se va pedepsi cu o amendă, reprezentând de 100 de ori valoarea beuturii vândute sau dăruite.

Contravențiile se vor constata de comitetul de administrare al cârciumelor.

Proprietarii de vii și de livezi de prune au libertatea de a consuma pentru casa și oamenii lor de serviciu, din beuturile ce produc.

Consiliul comunal hotărăște despre înființarea sau desființarea cârciumelor, le administrează și supraveghează și verifică comiturile, dând descărcare comitetului instituit. În caz de neînțelegere între comitet și consiliul comunal, decite consiliul județean, care devine instanță obligatorie.

Numărul cârciumelor este limitat la o cârciumă de fiecare 150 șefi de familie. În cătunele mai mici de 150 de șefi de familie, până la minimum 50, se va putea înființa o cârciumă numai dacă acel cătun se află la mai mult de 5 km. de alt cătun în

în tren liniște. Ne simțiam ușurați de câte ori ajungeam într'un tren de linie principală și ceream să ne odihnim.

Amorezul scoate din buzunar o piatră și începe să-și ascuță briceagul. Intrigantul rupe tăcerea.

— Să-l ia dracu geamantan. Am să-l dau la hamal de aci încolo.

— Fugi de acolo Wurm — numele intrigantului din »Kabale und Liebe« — fugi de acolo și fă economie.

— Nu pot măi, că-i prea mare... și după o pauză : ori am să-l dau la bagaj...

— Atunci să ia cutia.

— Cutia nu, că se tot desface și mă ia »signora« de urechi...

Simții că mă fură somnul și peste puțin ațipii în colțul canapelei.

M'am trezit aproape de Deva în cântecul intrigantului, cântecul lui favorit :

— »Vai de mine, vai de dracu
Că fetele 'mi pune capul...«

— Las-o mă, las-o încolo... că m'ai asurzit, sare amorezul supărat...

— Tu ce știi — răspunde cestalalt — tu nici nu poți pricepe doinele noastre.

— Așa cum le cânti tu, de sigur că nu ! Intrigantul indignat își ascunde capul sub par-

disiul atârnat lângă fereastră și fredonează mai departe.

Amorezul ia mandolina și cântă : »O sole mio«, Barcarola, Doina Oltului și altele. Trenul străbate îndârjit întunericul.

Piski. Așteptăm 10 minute. Funcționari de gară, călători furnică pe peron. Pașii și vorbele lor sună în pustia nopții.

Iată-ne în trenul vicinal, spre Hunedoara. Mergem încet. În toate gările ne sucește și ne poartă în sus și în jos. Par'că trenul ar fi o frunză pe apă, care a căzut într'un vârtej ; o învârtește și apoi pornește mai departe.

Pe fereastră vagonului se zăresc luminile electrice dela fabrica de fier. Ne apropiem. Trenul își ia avânt, își ridică nasul și intră măreț în gară. Trenurile acestea s'aseamănă cu caii țiganului.

Când trece pe lângă vre-un om țiganul le dă bice și apoi când intră în sat intră în galop.

Hunedoara !

Literatură bisericească.

II.

Cel mai mare iurist care a urcat oarecândva catedra sfântului Petru, a fost Benedict al XIV. Se ilustrează acest papă în biserica orientală catolică și cu aceea, că el a regulat și precizat mai

de aproape relațiunile de : rit, disciplină, jurisdicție etc. între credincioșii greco- și latino-catolici. Cea mai celebră a sa constituție referitoare la chestiune ce ne preocupă e »Etsi Pastoralis«, liberată la 26 Mai 1742, acolo în § 1, nr. 1 de fide catholica se zice : »Etsi autem graeci teneantur credere, etiam a Filio Spiritum Sanctum prode non tamen tenentur in Symbolo pronunciare«, — deși au grecii să crează că Spiritul sfânt purcede și dela Fiul nu sunt însă obligați a pronunța aceasta în simbol.

Cine adauge particeaua »și dela Fiul« în credeu »lucra de capul său« zice dl Bunea în »Cestiuni« (»Unirea« Blaj 1893, nr. 52, pag. 422, col. III.)

Tot așa mustră pe rușii uniți din Ungaria și Polonia, Șincai zicând că »nu bine au lucrat« adăugând Filioque, — »căci legea și obiceiul cel vechiu a trebuit ținut«. (Cronica la anul 1202).

Bunea și Șincai când osândesc pe ceice adulterază crezul orientalilor, au în vedere dispozițiunile episcopilor uniți din patria noastră date în Viena acum 124 de ani.

În primăvara a. 1773 episcopul Blajului Grigorie Maior se află în Viena. Tot în Viena petrecea Andrei Bacsinszky, nou denumitul episcop al Munkácsului. Ambii fură sfințiți întru arhieriei

care se află cârciumă. Este permis a se deschide cârciumi pe drumuri frecventate, la o despărțate mai mare de 5 km. de alte cârciume și dacă acolo din trecut s'au ținut asemenea stabilimente cere să le aibă în vedere.

La stabilimentele industriale din comunele rurale se vor putea ține cantine cu beuturi spirituoase, în schimbul unei indemnizări de 1000 de lei pe an, plătită comunei, dacă stabilimentul întrebuințează 200 lucrători pe zi, pentru orice fracțiune de sută de lucrători în sus, sau de sută se va plăti în plus câte 500 lei pe an.

Cârciumele vor avea dreptul să mai vândă și produsele regiei, aceasta numai când nu se vor afla în comună alte stabilimente care să le aibă în vânzare. Nu se vor putea vinde mărfuri de băcănie.

Beneficiile cârciumelor se vor înscrie la un fond special, care se va întrebuința numai pentru îmbunătățiri de făcut școalelor, infirmeriilor, drumurilor, plantațiilor, pentru premii agricole, etc.

Se institue în fiecare comună un comitet alcătuit din primar, învățător și cel mai greu impus la contribuțiunile directe dintre consilierii comunali.

Nici unul din membrii comitetului și nici rudele lor nu pot ținea cârciumă nicisă vândă beuturi cârciumelor.

Comitetul cârciumelor cumpără toate beuturile necesare. Nici o cârciumă nu poate fi lipsită de vin. Comitetul hotărăște prețurile, cu dreptul de control al consiliului comunal. Acesta însă nu poate reveni asupra prețurilor rachiului și țuicei decât majorându-le.

Comitetul cârciumelor alege pe cârciumar, care trebuie să fie cetățean român, să aibă cel puțin 25 de ani, să fie căsătorit și să nu fi fost condamnat.

El va fi plătit cu leafă fixă. Nici într'un caz nu va putea fi la parte. Va avea tot beneficiul mâncărilor și al beuturilor nealcoolice, pe cari le va prepara.

Este absolut interzis a da beuturi consumatorilor pe datorie, sau pe mărfuri.

Cârciumarii nu vor putea face împrumuturi de bani, cu sau chiar fără dobândă.

Cârciumele vor fi deschise în zilele de lucru, dela o oră fixată de comitet, și se închid seara la orele 8. Duminică și serbătorile ele vor fi închise până la orele 11 a. m.

Sunt interzise jocurile de cărți sau alte jocuri de noroc, se permit popicele și biliardul.

Nu se va putea vinde vre-o băutură copiilor mai tineri de 16 ani, și nici oamenilor beți.

Se prevăd penalități severe pentru orice contravenire.

Oricine fiind beat se va gălcevi, se va deda la neorândueli, sau va cădea în drum, se va pedepsi cu o amendă dela 2 la 20 lei; în caz de recidivă în cursul aceluiaș an se va adăuga la amendă 48 ore de închisoare, la a treia 3 zile de închisoare (art. 24). După această a treia recidivă se va scrie numele condamnatului pe o listă a bețivilor, cărora nu li-se va putea vinde de nici o cârciumă vre-o băutură spirituoasă.

Toate amenzile prevăzute se încasează de perceptori comunali cu aplicarea legii de împlinire, și sunt vărsate la fondul cârciumelor. Toate amenzile se prefac în închisoare în caz de insolabilitate.

Numărul cârciumelor aflate în comunele urbane la promulgarea legii nu se va mări în nici un caz.

Pe măsură ce se va închide vre-un debit nu se va mai putea redeschide, până când în fiecare comună urbană va rămâne cel mult un debit de fiecare 100 capi de familie. Debitul se va putea mută numai cu autorizația ministerului de finanțe. Jocurile de noroc sunt interzise. Amenzile prevăzute la art. 25 contra celor cari vor fi găsiți beți, gălceviindu-se sau căzând pe stradă, se va aplica și în comunele urbane.

Contravenirile cârciumarilor se condamnă la amendă. A treia condamnare într'un an atrage închiderea localului.

Pentru biserica din Vârșeț.

Am publicat, într'un număr trecut al ziarului nostru apelul călduros ce fruntașii români din părțile Vârșețului adresează obștei române pentru a veni în ajutorul clădirii unei biserici românești în acel loc expus și de mare importanță pentru românism.

Aflăm cu plăcere că până acum s'au înscris membrii fondatori următorii:

»Luceafărul«, inst. de cred. Vârșeț, 1000 c.
Dr. P. Zepeneag, avocat Vârșeț, 1000 »
Ioan Petrovici, paroh, Ciclova . 1000 »
Traian Oprea, protopop, Vârșeț, 500 »
Avram Corcea, paroh, Coștei, . 500 »
Al Luchici, paroh, Retișor, . . 500 »
Învățătorii tractului Vârșeț, . . 1000 »
(Fiecare învățător a dat 50 cor.)

Fiecare bancă și fruntaș român să-și țină de sfântă datorie a da pentru acest nobil scop.

Pentru țărani.

Întâiul și cel mai important proiect ce s'a prezentat comisiei de reforme aleasă de cele două corpuri legiuitoare ale României, este proiectul întocmit de dl Ion Brătianu, ministru de interne.

Iată acest proiect:

Arendarea de pământuri.

Art. 2. Arendarea de pământuri pentru pășuni și fânețe se poate face sau numai (exclusiv) în bani sau numai (exclusiv) în dijma de recoltă (deavalma). Pentru acelaș loc nu sunt îngăduite învoiele și în dijma și în bani.

Plata pământului în bani și în dijma deavalma se poate însă prevedea pe aceeași moșie, cu condiție de a se determina deosebit, prin contract, partea de loc dată în bani și partea de loc dată în dijma.

Art. 3. Este oprită dijma la tarla, adică obligațiunea țaranului de a cultiva pentru o anumită întindere de pământ, în folosul său, altă întindere de pământ în folosul proprietarului sau arendașului.

Singura dijma îngăduită este dijma deavalma. Prin dijma deavalma se înțelege proporția în care se împarte recolta, când proprietarul sau aren-

acolo, prin episcopul Vasile Bozsinkovits dela Svidnicz (Criș în Croația.)

Înainte de a fi sfințiți împărăteasa Maria Terezia, a poruncit că episcopatul gr-unit din Ungaria, Croația și Ardeal să țină un sinod acolo pentru reducerea numărului sărbătorilor.

Episcopul nostru dela Oradea Meletie Kovács »neputând atunci veni a scris carte, că ce ce vor așeză întru acel sobor, el bucuros va primi«.

Bozsinkovits a fost azistat de către Iosafat Bastacsits. Pe lângă Bacsinszky dela Munkács au fost teologii și canonicii: Andrei Zsetkey vicar și Grigorie Borovszky canonic, Silvestru Koveitsak protoegumen la Munkács, Martirie Kapfer egumen dela Maria-Pocs, Teodor Deskó cantorul catedralei din Munkács. (Basilovits fund. Koriatovits, Cassoviae 1804, pars. IV. p. 252).

Maior a fost ajutat de statul lor: Samoilă Clain, Ignatie Dărăbant și Silvestru Caliani, ieromonarhi din Blaj. (Dr. Grama ist. bis. rom. unite pg. 194.)

Deoarece meritosul Samoilă Clain a fost de față la acea conferință reproduc aici descrierea întocmai cum se află la Cipar: (Acte și fragmente pg. 127.)

»...apoi au fost multe price pentru simbolul S. Atanasie, că episcopul dela Munkács când l-au tipărit, unde este Duhul sfânt, au pus: Dela Tatăl nu făcut ci purcezător. Vinovățeau unii dară pe Munkacseni, căci n'au pus cum în cele latinești se află: Dela Tatăl și dela Fiul nu făcut ci purcezător, — și s'au așezat: să nu se pună în Credeu: Și dela Fiul — ci să ră-

mână cum au fost. Aceasta așezare s'a întărit și prin decretul împărătesei.

Altele, ce s'au mai isprăvit atunci, se pot vedea în faptele acelu sobor și dela împărăție întărit și trimise la toate episcopiile unite în țara ungurească și Ardeal«.

Petru Maior spune, cumcă episcopul Grigorie Maior au fost poftit la Viena și pe Avram dela Daia protopop și notariul clerului »ci acela cu totul apăsă de adâncile bătrânețe, n'au putut a se încumeta la drumul acela«. (Cipar ibid. 129).

Acuma ceice adaug Credeul, cu și dela Fiul, nesocotesc așezământul conciliului florentin, nesocotesc așezământul episcopatului gr. cat. din Ungaria și nu respectă nici ordinul maestatic, deoarece neadaugerea e sancționată de regina Maria Terezia.

Se poate excepționa adunarea episcopilor din Viena, că nu e canonică, în consecvență deciziunile ei nu obligă.

A fost convocată de regina, ori măcar și de vr'un episcop, dar la mandatul reginei. Nici un episcop dintre cei de acolo, nu au fost în drept a convoca și prezida episcopatul gr. catolic din patrie. Intre episcopi numai Maior a fost episcop canonic diecezan, ceilalți numai vicari rituali. Conferința s'a ținut pe un timp când numai Bozsinkovits eră arhieru sacrat, ceilalți nu aveau darul arhieriei. Kovács dela Oradea nu și-a trimis mandatar. Conferința nu poate fi sinod provincial, căci episcopii nu au fost din una și aceeaș provincie, cel din Croația ca sufragan celui din Pécs, aparținea mitropoliei de Kolocsa. Ceialalți doi se țineau de provincia Strigonului. Sinodul a fost oficiat afară de teritorul diecezelor, actele

n'au confirmare papală. Au participat afară de episcopi și alții.

Ca sinod diecezan încă nu poate fi socotită această congregațiune, căci nu fură invitați aceia, cari trebuie să fie invitați.

Nu este locul aici, ca să examinăm ce fel de formalități au întrunit și cari au lipsit acestui congres episcopal. Dar nici nu e de lipsă să facem aceasta pentru scopul nostru, care le e să dovedim cumcă hotărârile aduse în Viena, sunt obligatoare peniru gr-catolicii din patrie.

Ajungă atât, că în Viena episcopii nu au decis nimic nou, ci au repetat și împospătat numai un ordin vechiu. Așa ceva pot ei face, orișicând, orișunde și sub orice formă, sinodală ori nesinodală.

Un singur moment avem încă de a atinge și apoi punem capăt acestui articol, cu aceea, că de va fi nevoie revenim pe baze mai largi.

În conciliile provinciale II și III din Blaj, »credeul« e codificat, cu adaugerea din vorbă. (Recole II pag. 68 și III 44).

În conciliul I nu se află textul credeului tipărit.

Credeul tipărit în cele două concile, nu e simbolul vulgar al credinței, ci o parte din formula complexă a mărturisirii credinței catolice orientale, în tip solemn și oficial.

Această formulă e extraordinară se rosteste numai în anumite împrejurări, mai vartos însă când cineva vine dela religia acatolică, la cea catolică, și când oficialii bisericesti se inaugurează în oficiile lor. Noi apoi nu despre această formulă discutăm aici ci despre simbolul comun al obștei.

Toate cărțile corali și liturgice ce apar în Blaj

dașul dă pământul, iar țăranul munca, fără alte obligații (rușet, etc.)

Plata prin munci a banilor datoriti pentru arendare de pământuri nu se poate face decât printr-un contract deosebit, cum se prevede la art. 1, al. c.

Art. 4. Dijmuitul — afară de cazuri de forță majoră — trebuie să înceapă cel mai târziu 10 zile după terminarea recoltei și să continue fără întrerupere.

În caz de întârziere fie din partea proprietarului sau arendașului moșiei, fie din partea țăranului, dijmuirea se va face din oficiu de către administratorul plășii, azistat de doi consilieri comunali.

Nu se va putea însă proceda la dijmuire decât numai în urma somațiunii prealabile din partea administratorului plășii, în care se va arăta ziua hotărâtă pentru dijmuire.

După această dijmuire, partea prezentă va fi liberă a-și ridica partea ei de recoltă.

Dacă proprietarul sau arendașul nu se va înfățișa la această dijmuire, recolta ce i-se cuvine va fi lăsată pe câmp și țăranul nu va mai fi dator să o care la magazie sau la pățul, chiar când ar fi avut această îndatorire prin contract.

Administratorul plășii și consilierii vor constata această operațiune prin proces verbal, după care se va comunica copie legalizată părții absente, în termen de cel mult 24 ore.

Administratorul plășii, care nu va fi executat dijmuirea în termenii prevăzuți și nu va putea proba cazul de forță majoră, va fi supus la o amendă de 10 (zece) lei, de fiecare hectar nedijmuire.

În caz de insolvență, amenda se va preface în închisoare, sosotindu-se o zi drept 10 (zece) lei, fără ca această închisoare să poată trece peste 30 zile.

Art. 5. După dijmuire sau după achitarea arende în bani, proprietarul sau arendașul nu va putea opri pe țăran să-și ridice recolta.

Recolta nu se va putea reținea pe câmp pentru alte datorii decât cele provenind din contractul de arendare al pământurilor, pe cari a fost produsă.

Proprietarul sau arendașul, care se va abate de la aceste dispozițiuni, va fi supus la o amendă de 500 (cinci sute) lei și va plăti prețul îndoit al pagubei cauzate țăranului. Pe de altă parte, țăranul nu va putea, sub nici un cuvânt, ridica recolta înainte de a fi fost dijmuire de proprietar, arendaș sau de administratorul plășii, conform art. 4; în caz contrar țăranul se va pedepsi, potrivit art. 309, al. 2 din codul penal.

Art. 6. Dacă în termen de 10 zile după recoltă, proprietarul sau arendașul nu ar îngădui

ridicarea ei, deși s'au îndeplinit toate obligațiunile prevăzute în contract pentru pământurile arendate în bani, administratorul plășii, azistat de doi consilieri, va autoriza ridicarea recoltei de către țăran, cu observarea formalităților prescrise la art. 4. Dacă proprietarul sau arendașul refuză să primească suma datorită, ea va fi consemnată perceptorului local.

Art. 7. Când proprietarul sau arendașul va lua în boabe dijma cerealelor treierate, prețul treieratului i-se va achita în bani pe hectolitru conform maximului fixat de comisiunea regională.

Art. 8. Dacă țăranul nu va plăti la termen arenda locului luat pentru arătură sau finețe, primarul, în urma cererii proprietarului sau arendașului moșiei, va sechestra recolta de pe pământurile pentru cari nu s'a plătit arânda.

Încontra sequestrului aplicat, țăranul va putea face apel la judecătorul de ocol. Hotărîrea acestuia, dată cel mai târziu în zece zile, rămâne definitivă, fără apel și fără opoziție.

Art. 9. Primarul, după strângerea recoltei sequestrate, va publica vânzarea ei prin afișe puse la ușa primăriei și la locuința datornicului, în termen de 15 zile. Creditorul îi va fixa prețul, dela care va începe licitațiunea. La suma datorită nu se va lua dobândă.

Galeria vorbește.

Incident în ședința de ieri a camerei.

Când să ia croatul Tușcan cuvântul în ședința de ieri a camerei, de pe galerie se aude un glas puternic:

— Tisztelt Ház! (Onorată cameră!)

Viu în numele poporului maghiar și croat. Voiesc să fac atent pe președintele și țara, că croații și naționaliștii, cari continuă această obstrucție ucigașe și păgubitoare, sunt plătiți camarilei vienezelor!

Președintele sună.

— Mă rog de liniște. Grigorie Tușcan are cuvântul!

Patriotul din galerie nu s'a lăsat, deși îl luaseră în primire servitorii galeriei.

— Vreau să spun, că lucrul acesta nu se va sfârși, până când...

Mai departe însă n'a putut continua.

Rakovszky, care prezida, a suspendat ședința, a trecut în sala prezidială și a cerut să-i conducă acolo pe oratorul din galerie și pe servitorul, care nu l-a putut împiedeca de a vorbi.

Oratorul era cunoscutul ceasornicar din Lipot-Körut, care a mai vorbit odată în cameră, *Mészáros Károly*.

— Am vorbit — a zis, adresându-se lui Rakovszky — pentru că știu, că vorba mea simplă folosește mai mult, decât dacă ar ținea discursuri zece deputați kossuthiști.

În antișambră era bătrânul *Szappanos*. Când l-a văzut *Mészáros*, părăsind sala prezidială, l-a îmbrățișat și l-a sărutat și îngenuchiând înaintea lui, a zis:

— Acesta e adevărat patriot!

— Bine, băiete! i-a zis bătrânul deputat al Keskemétului. Și întorcându-se către detectivi, a continuat:

— Omului acestuia nici un fir de păr din cap să nu i-se clătească. Ar fi rușine și mișelie, dacă l-ar pedepsi pentru o așa faptă. Dimpotrivă trebuie laudat.

Președintele a luat măsuri, ca *Mészáros* să nu mai poată intra în parlament. Din partea poliției a fost pedepsit cu 50 coroane. S'a constatat, că e întreg la minte. Este însă puțin exaltat.

Alegerile în comitat.

Un răspuns. Ni se scriu următoarele: Referitor la acuza fratelui Petru Barbura că lista noastră națională ar fi reușit la alegerea congregațională pe lângă toată purtarea scandaloasă a preoților amintiți în »Tribuna« și »Lupta« dacă alegătorii din Almaș nu ar fi rămas acasă în lipsă

de organizațiune și buna înțelegere, cu toată cinstea răspund în următoarele:

Conducătorii noștri firești din Almaș mulțămîta Domnului toți își cunosc datorințele în privința națională și toți au și lucrat în bunăînțelegere și armonie pentru reșita listei românești, dacă însă n'a reușit frate Petre nu toată vina cade asupra almășenilor pentru că trebuie luate în seama împrejurările între cari suntem noi almășenii și dvoastră.

Trebuie să ști că dela noi au fost doi candidați din partea contrară »domnul notarăș, care din oficiul său e cu trecere la popor și coada de popor Ilka János cu neamuri multe.« Judele de cescu cu el, prezidentul vestit al socialiștilor de odinioară era cu rudenii multe; aceștia împreună cu jidanii și tot aparatul oficios or lucrat contra noastră. Și cu toate aceste n'au putut rupe mai mult de 20 voturi dela noi, ceea ce dovedește că nici noi n'am durmit.

La dvoastră n'a lucrat nime contra, ceea ce a zis preotul și învățătorul pentru dvoastră a fost sfânt ceea ce e foarte frumos și vă servește spre laudă.

Că n'or mers toți almășenii la votare aceea nu puteți aștepta dela noi fiind cei mai mulți au fost împrăștiți pe la lucrul câmpului.

Or fost însă și de aceia cari n'or voit să se strice nici cu notarii (administrativi) nici cu ai noștri, cu toate aceste dacă contrarii nu puneau »șubași« pe lista lor nu reușiau, pentru că trebuie să ști, că la noi când s'a vestit că pe lista contrară sunt șubași, conducătorii noștri au avut mult de lucru să lămurească poporul asupra acestei apucături mârșave.

Atâta pentru orientare; așteptăm însă clarificare dela cei »lași« amintiți în președintele noastre foi »Tribuna« și »Lupta« asupra cărora cade răspunderea pentru căderea listei naționale. Almaș la 4/XI 1907 Ioan Secui, alegător din Almaș.

Adunarea generală

a »Reuniunii învățătorilor din arhidieceza gr-cat. de Alba-Iulia și Făgăraș.

— Raport special al »Tribunei«. —

O deosebită importanță în viața noastră culturală au și adunările generale ale învățătorilor noștri. Cu atât mai însemnate însă sunt acele, cari se țin acum, când »Sabia lui Damocle« atârână deasupra școalelor confesionale amenințându-le în tot momentul cu sdrobire.

De o atare importanță se bucură și adunarea învățătorilor din arhidieceza unită, care s'a ținut Marți în 28 Octomvrie la Blaj, decursul căreia pe scurt e următorul:

Conform punctului prim din program învățătorii în corpore iau parte la serviciul divin în biserica catedrală, unde în decursul stei Liturgii se face amintirea dascălilor repausați, cari la timpul lor au revărsat lumină de pe catedra institutelor din Blaj. — La 9¹/₂ ore a. m. se începe:

Ședința I.

Între cei prezenți remarcăm pe Rev. dn Gavrilă Pop, can. mitrop. Magn. Sa Iuliu Bărdosy insp. reg. de școale în penziune, Iosif Lida v. proto-popul Biei, Ștef. Roșian, dr. A. Nicolescu, dr. V. Macaveiu, profesori la facultatea teologică. Corpul didactic dela institutul pedagogic și dșoarele: Eliza Bodocan, Elena Sântion, Georgina Muntean și Rozica Căpușan, învățătoare la școala de fetițe din loc.

Prezidentul reuniunii Romul George Muntean într'o aleasă vorbire de deschidere făcând pe scurt istoricul salarelor învățătoresii, zice între altele: »Stăm în fața unei chestiuni care numai cu greu se va putea deslegă, și aceasta e soarta școalelor. La ordinea zilei e întrebarea să le susținem ori nu? Noi nu suntem chemați a hotărî în chestiunea aceasta, dar putem și trebuie să dăm sfaturi susținătorilor de școale — adică poporului — ca cu orice jertfe, unde numai se poate să le susținem și pe mai departe, căci ne-ar blăstăma strămoșii noștri din morminte, dacă din vina noastră am pierde ce au avut ei mai scump. Ii

Credeul îl reproduc fără adausul din pricină. Asemenea toate catechizmele ce s'au tipărit cândva în Blaj, Lugoj, Gherla, s'au tipărit fără adaus.

Mai bine ar face orădanii, că în loc de interpretarea Credeului cu și dela Fiul, să ieie bună pildă dela materia Blaj și să îndrepte credeul, zicând »Pontiu Pilat« și nu Pilat din Pont, pentru că acum vr'o 20 ani a arătat profesorul de teologie din București dl Constantin Erbiceanu, în revista »Bisericească ortod. română«, cumcă Pilat e spaniol de obârșie.

»Pontio Pilat« din latină nu e ablativul locului, sau așa numitul caz locativ, ci e un ablativ al numelui. Tot așa e și în grecește, cu genitivul. Pontiu, e nume de familie, porecla de azi cum s'ar zice Pilat alui Pont.

În adevăr, »din Pont« a ajuns în »Credeu«, mai cu puțin drept, ca Inuși Pilat.

Am consultat Credeul în cele mai vechi traduceri românești (1500, copiat de popa Grigorie dela Măhaci) în tot locul traducerea e cu Pilat din Pont. Singur numai în catechizmul cu litere latine alui Ștefan Fogarassy, preot calvin în Lugoj, edat la 1648 în Bălgrad se zice: »poeci (păți) szupt Pontius Pilatus« (*Nădejde. Ist. limbii și literat. rom. Iași 1886 pg. 380. Gruia.*)

Cel dintâi atelier de pietre monumentale aranjat cu putere electrică.

Gerstenbrein Tamás măstru de monumente și pietre de cimitir.

Fabricațiile proprii din marmoră, granit, seynit, labrador etc., din pietre de marmorănt magazina se află în Kolozsvár, Ferencz József-ut 25.

Cancelaria și magazinul central: **Kolozsvár, Dézsma-u. nr. 21.** Telefon 662.

Filiale: Nagyvárad, Nagyzeben, Déva și Bánpatak.

Se caută un candidat de avocat

in cancelaria avocațială a dlui dr. Gavril Cosma, Belényes.

Haltenberger Béla,

văpsitorie de haine, curățitorie chimică și fabrică de spălat în aburi.

◆◆◆ KASSA. ◆◆◆

Se curăță sau se vâpsește cât se poate de frumos, haine de iarnă, blănării, haine de dame, bluse, toalete de bal.

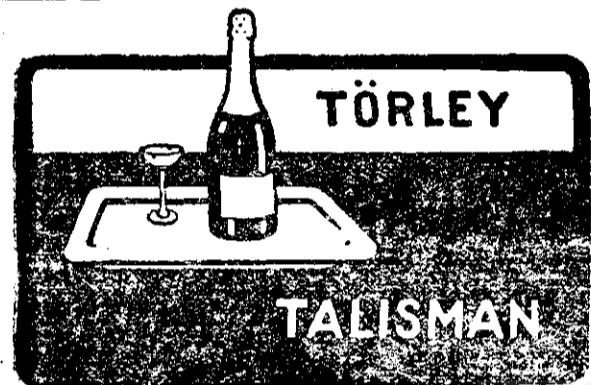
Jachete de piele descolorate, se vâpsec într-o culoare închisă trainică.

Gulerele și manșetele, se curăță și se fac albe ca zăpada, fără chlor.

In casuri de doliu, se vâpsec imediat hainele în negru.

Firma pune mare preț pe expediarea cât se poate de repede și punctual pe post și în provincie.

Odăjdii bisericești, broderiile se curăță frumos și multă îngrijire.

Prețul curent al cărnei.

Am onoare a aduce la cunoștința on. public, că de la 1 Noembrie, în măcelăria mea am redus prețul cărnii așa d. e.

Carne de vită îngrășată:

1 klg. de carne de vită grasă partea dinainte 52 cr., klg. de carne de vită îngrășată partea dinătră pentru supă 64 cr. 1 kg. carne de tocană 56-60 cr. 1 kg. de carne pentru friptură, anticoate, pulpa de sus, peoie albă 72 cr.

Vițel bătrân:

1 klg. din partea dinainte 48-52 cr., 1 kg. dinapoi 64-68 cr.

Vițel tinăr:

1 klg. dinainte 72 cr., 1 klg. dinapoi 88 cr.

Carne de porc:

1 klg. 72-76 cr., 1 klg. din cotlete 84 cr., 1 klg. de unsoare curată 70 cr., 1 klg. de slănină 70-76 cr.

Solicitând binevoitorul concurs al on. public rămân

ou
stimă: **Farkas György,**

măcelar.

Forray-utca casa Kristyóry.

Lângă berăria Deutsch.

Pentru desfacerea mai repede! Caspari Frigyes és Társai Medgyes (Nagyküküllő m.)

recomandă cu preț redus produsele

școalei de pomi

precum:

pomi cu simburii tari, tufe de agriși și coacăze (ribiszke), smeură, fragi, tufe decorative, vâstari sălbatici de pomi fructiferi, pentru garduri vii, brazi și trandafiri, etc.

Preț-curent se trimite gratuit la dorință.

Mare import de pește

La firma „SZÁL TESTVÉREK ORSOVA” comandați și găsiți cu prețuri convenabile:

Albitura sărată cu	48, 52, 55, 60	cor.	100 kgr. franco gata Orsova.
Știuca	45, 50, 55, 60	"	
Ciortan (șaran) cu	50, 55, 60	"	
Crap (Șaran mare) cu	70, 80, 90	"	
Somn sărat cu	70, 80, 90	"	
Lin sărat cu	45, 50, 55	"	

Important pentru negustori!

O mâncare excelentă de post.

Catalog gratis.

Prima societate de credit funciar român din București.

PUBLICAȚIUNE.

Se aduce la cunoștința generală, că în ziua de 20 Noembrie st. v. 1907, ora 3 p. m., urmează a se ține licitație la sediul acestei Societăți, prin oferte închise fără drept de supralicitare, pentru arendarea moșiei „Piscul Rusului”, din comuna Dăgața, județul Roman, proprietatea acestei Societăți.

Arendarea acestei moșii se face pe termen de 5 ani, cu începere dela 23 Aprilie 1908.

Garanția cerută la licitație este de 1000 lei.

Condițiunile speciale pentru arendarea acestei moșii se pot vedea la Sediul Societății în orice zi de lucru, între orele 11 a. m. până la 6 p. m. Ele fac parte integrantă din contract.

Ofertele trebuiesc făcute pe formularele date de Societate, la care se găsesc alăturate condițiunile speciale de arendare.

Arendarea rămâne definitivă numai după aprobarea Consiliului de administrație.

Direcțiunea.

Pentru cei ce pătinesc de surprătură

Cea mai nouă inventiune de bandăgiu ces. și reg. brevitat pneumatic cu pelotă de cauciuc, cel mai perfect în felul său alui KELETI!

Oprește surprătura cea mai mare și vechie fără de a cauza dureri.

Prețul: pentru o latură 12 coroane, pentru amândouă laturile 24 coroane.

Mulțime de epistoale recunoscătoare din patrie și străinătate, dela cei mai vestiți medici și profesori.

În institutul meu artistic pentru îndreptarea corpului, ce susțu de 25 ani, pe lângă controlul unui medic de praxă al orașului Budapesta, să pregătesc lângă prețurile cele mai estime, cele mai perfecte instrumente tehnice, ca

picioare și mâni artificiale pentru cei amputați.

Corzette și îndreptătoare pentru cei în creștere strâmbă.

Mașini de proptit și umblat pentru cei ce suferă de dureri de oasă, inchiaturi, tuberculoză, boală englezească, reumă și garbovire.

Lepători pentru pânteco și ciorapi de cauciuc pentru căreei și convulziunii.

Damele sunt servite de femei.

Seracii, conform înțelegerii, vor plăti în rate.

Cereți gratis și franco catalog provăzut cu peste 3000 figuri.

KELETI J. fabricant de instrumente artistice igienice BUDAPEST, IV., Koronaherzeg-u. 17-18

(În palatul claustrului ordinului monahal „Szervita”).

Fabrica: Bpest, IV. Koronaherzeg-u. 14. — Întemeiată 1878.

— Correspondența în limba română. —

Import de cea mai fină cafea.

Căfele prăjite

prăjite zilnic și proaspăt în prăjitorul meu propriu cu vapor, din soiurile cele mai alese:

Cafea Cuba mărgea, ce mai fină, 1/2 Kgr. fl. 1.20
Amestec de Granada Nouă, 1/2 Kgr. " 1.—
" regal (Király Keverék) 1/2 Kgr. " —80
" Domingo 1/2 Kgr. " —70

Căfele brute.

Cafea Mărgea și Cuba, foarte fină, 1/2 Kgr. fl. 1.—
" Java de aur 1/2 Kgr. " —90
" Mocca, 1/2 Kgr. " —90
" Liberia, 1/2 Kgr. " —80
" Mărgea și Cuba, 1/2 Kgr. " —80
" Quatemala, 1/2 Kgr. " —90
" Santos, Mărgea și Cuba 1/2 Kgr. " —60

T e a.

Fărmituri, 1/2 Kgr. " 1.50
Kongo, 1/2 Kgr. " 1.50
Amest. reg. (Király kev.), 1/2 Kgr. " 3.—
Mandarin (veritabilă), 1/2 Kgr. " 4.—

Vânzare în mare și mic.

- - In provință franco. - -

Cu deosebită stimă:

Wizner Benő,

negustorie de import de cafea și alte din Fiume

Szeged, Kársz-utca 16.

== Zilnic cafea proaspătă prăjită. ==

ANUNȚURI

primește administrația »Tribuna« pe lângă prețurile cele mai moderate

Productele de ACID-CARBONIC din Muschong-Buziás stațiune balneară

expediază și afară de cartel imediat cantitate cât de mare

ACID-CARBONIC-LICHID

chimicește curat și natural, în lichid din isvorele de acid carbonic din baia celebră Buzias, pentru prepararea apelor gazoase, pentru restauratori și alte scopuri industriale.

!! Cel mai spornic acid carbonic !!

Extrasul certificatului analizei chimice al institutului de a examina pe cale chimică mâncările și beuturile a. 1907 nr. 4615. „Mirosul și gustul” e normal. Conținutul de acid carbonic: 99.57%. In urma examinării s'a constatat că aceste corespund pe deplin cerințelor higienii publice și pe baza conținutului carbonic bogat se evaluează de cel mai bun. Cu informații servește prompt:

Biuroul de expedare de produse acid-carbonice și ape minerale al stațiunii balneară Muschong-Buziás în Buziás-Fürdő. (MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐ SZENSAV MŰVEK ÉS ÁSVÁNYVIZEK SZÉTKÜLDÉSI TELEPE BUZIÁSFÜRDŐN).

Adresa telegrafică: Muschong-Buziásfürdő. Telefon interurban 18.

STIMATE DOAMNE!

Comandați numai odată de probă cosmeticul de înfrumșetare
Crema Havasi-Gyopár de dr. Biró
și Vă veți convinge că acest cosmetic minunat îndepărtează imediat
pistruiile, petele de ficat și tot felul de erupțiuni de pe fața feței, și îi
dă o fragezime tinerească. Un borcan mare 1 cor. Săpunul 70 fil.

Cel mai eficace preparat contra anemiei, lipsa de **Tokaji China-Vasbor**
apetit și nenositate este preparatul alui Dr. BIRÓ
Are un gust plăcut, întărește și curăță sângele. Prețul unei sticle 2 cor. 40 fil.

„ARANYHARMAT“.

Prin întrebuințarea căruia se poate colora părul în blond-auriu. Acest mijloc e nestrăicător atât pentru păr cât și în general pentru sănătate. Nu vopsește! Nu murdărește! Prețul unei sticle cu îndrumare 3 coroane.

Toate aceste se află în deposit principal la:

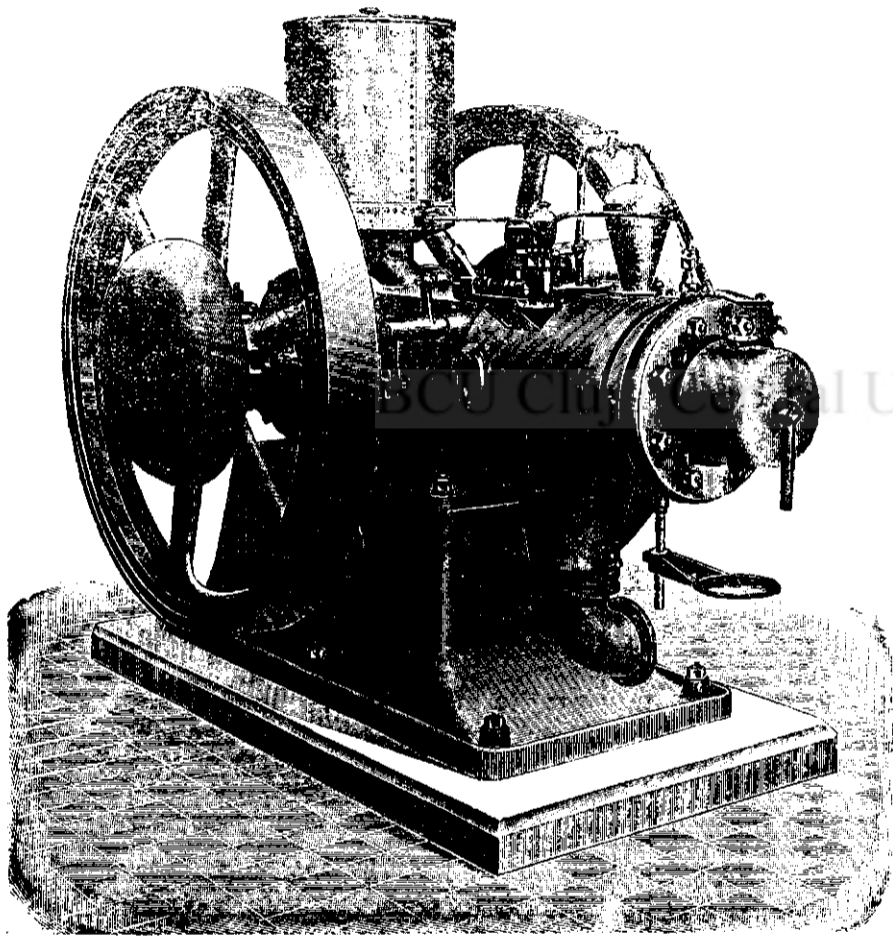
Farmacia W O L F F, Kolozsvár.

Correspondență particulară în limba română!

BRÜDER SCHIEL

Fabrică de mașine, turnătorie de fer și clădire de mori

BRAȘOV

Turbine, motoare și locomobile, mori artistice-simple, transmisiuni, mașini agronomice. Patentate proprii.
Cea mai mare fabrică de mașini în Transilvania.
La expoziția din București 1906 »Grand Prix«, cea mai mare distincție, medalia de aur.

A. BITTERMANN

Hermanstadt Heltauergasse 9 Nagyszeben.

Recomandă celor interesați instrumente pentru prepararea cârjilor și a membrilor artificiale după orice amputare

corsete ortopedice pentru cei cu corpul strâmb tot felul de bandage perfecte și aparate pentru îngrijirea bolnavilor.

Bandage pentru vătămătură, corsete pentru a ținea eszul drept, bandage pentru femei. Pentru potrivirea formei se garantează.

Bandagele de Monopol ale lui Dr. Ostertag.

Locul de câmpărire pentru tot Ardealul.

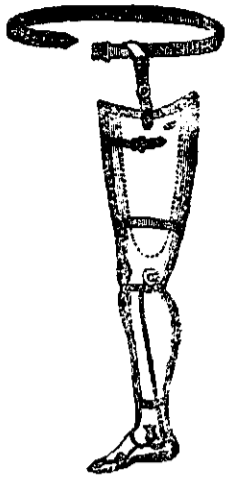
Cele mai bune bandage.

Prospect gratis.

Pentru cumpărătorii de en gros legături de vătămătură ieftine.

Depozit de Articole de igienă americane.

— Trimiterea discretă. —

Cea mai bună

Harmonică

— din lume —

să poată căpăta cu prețurile cele mai efitine în
depositul de muzicalii ungurești a lui

REMÉNYI MIHÁLY

Budapest, Király-utca 58. Tr.

Mare magazin de violine, cimbalme, instrumente de suflat din lemn și aramă, harmonii și forte-piane.

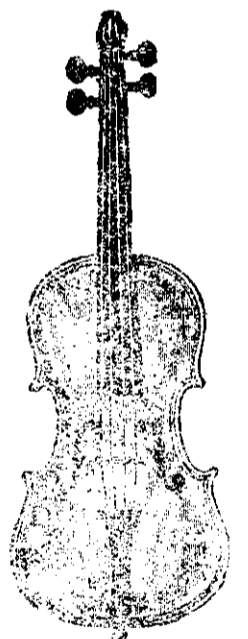
Reparări și renovări se execută de maeștrii specialiști repede și cu preț moderat.

Inzestrarea orchestrelor muzicale cu instrumente pe lângă cele mai efitine prețuri de fabrică.

Dobe pentru sate și cornuri de suflat.

Export în mic și mare în toate părțile lumii.

Pentru fiecare instrument muzical să se ceară catalog separat.

Premiat la toate expozițiile la cari a luat parte ca exponent.

Victor Hess Sibiu

Prima fabrică transilvăneană de bascule cu poduri (cumpene)

INTEMEIAT LA 1896.

INTEMEIAT LA 1896.

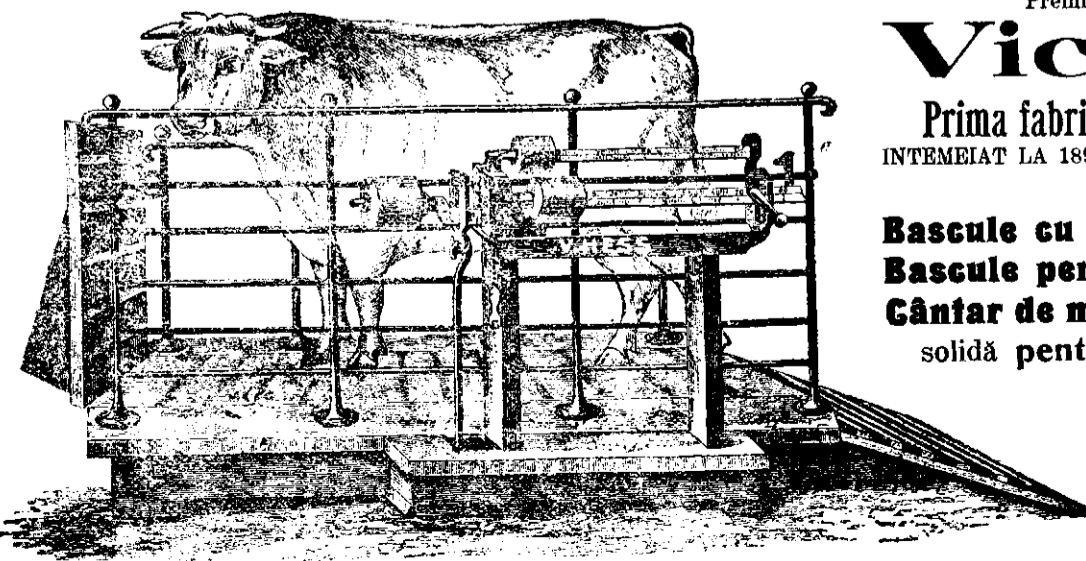
Ofer articole de classa primă:

Basculă cu pod de cântărit vite și cară încărcate poveri.
Basculă pentru vite cu grilaj de fer și întreg tot din fer.
Cântar de magazin și balanțe decimale construcția cea mai solidă pentru trebuințe economice pentru orașe, comune în toate mărimile și ecsecutările

Garanție se dă pentru fiecare cântar.
Reparaturi și schimbări, amăsurat specialității, se execută grabnic.

Referințe dela firme și autorități primul rang, stau la dispoziții.

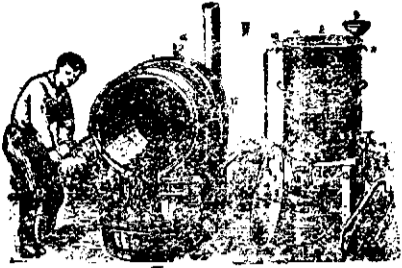
Liste de prețuri gratuit.

Haas Lajos,

măestru-lucrător de aramă,
Budapest, VII., Dohány-utca nr. 34.

Instrumente de fabricare de spirt, cognac, liquer, țuică și instrumente de a condensa acestea.

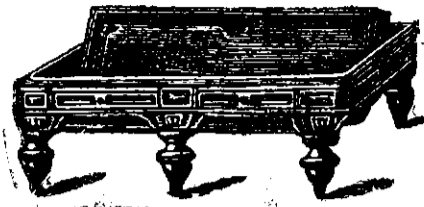
MARE MAGAZINĂ.

Tot felul de instrumente și lucruri necesare la fabrici. — Vase de aramă roșie pentru hoteluri, birturi. Vase de fert cafea, vase de spălat curățit.

Prețuri ieftine.

DÓSA FARKAS

fabricant de biliard în Cluj,
Kolozsvár, Mátyás király-tér nr. 3.

Depozit de biliard gata. Pregătesc mese de biliard și le reparați atât

în oraș cât și în provincie, imediat. Țin în depozit **bastoane de biliard** (daco) chiulele de biliard de **bansolin și फिल्डे**, (os de elefant), apoi: **cretă, piele de biliard, lipici** și ori-ce alte lucruri trebuincioase.

Primesc tot felul de lucrări de instalare pentru **cafenele, cofetării și locuințe.**

Velyko Vevity

fabricant de opinci, ghete, păpuci și fabricant de **pei**

RUMA (Slavonia).

Vind și cumpăr:

PEI de marhe ne lucrate (verde)
PEI de caii
PEI de viței
PEI de oaie
PEI de miei
PEI de vulpe
PEI de lievastin
PEI de dior
PEI de iepuri
PEI de porci

Miere strecurată.

Ciară și ciară ne topită.

Lână de tot felu.

Coadă de cai și păr de marhe.

Fer bătrân și arame.

SCHWALB KÁLMÁN ÉS TARSA

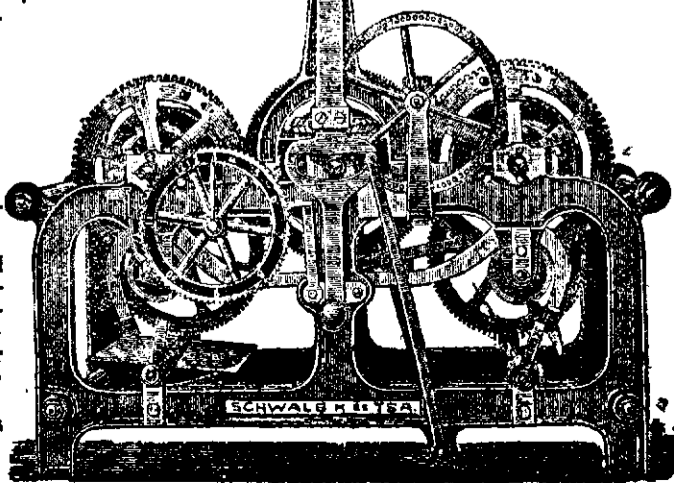
:: FABRICĂ DE CEASORNICE DE TURN ::

BUDAPEST
Dembinszki-u.
32. sz.

Telefon nr. 63—47.

Expoziție permanentă de ceasornice de turn. Privilegiu excepțional. Nenumărate adrese de recunoștință și „distingțiune“.

Preliminar gratuit.

KAULICH ETEL

Fondat la anul 1892.

BUDAPEST
numai IV.,
Szervita-tér
5, félem.

demultiori decorat, cel mai vechi și mai plăcut

atelier de **corsete**

în care se confecționează **corsete reform nevătmător sănătății**, în față drept, stomacul îl lasă liber, toașa și susținerea de piept, strângătoarea de foale și de șolduri, susținătoare de spate, precum și **corsete ortopedice** după moda irecentă și solide pe lângă prețuri

moderate. — Cataloguri ilustrate și îndrumare pentru luarea măsurii așa în loc ca și în provincie se trimite gratuit cu porto franco.

Ioan Philipovits
fabricant
de ornamente, steaguri bisericesti
steaguri pentru reuniuni și baldahin
VERSE CZ.

FEJWEL IPOT UTODAI
BUDAPEST.
IX. IPAR-UTCZA 4 SZ

Bancă de școală
Mobile de școală
Mobilă modernă de biurouri
și fabricare de instrumente gimnastice.
Catalog de prețuri gratuit și porto franco.

Szeszák S. és Fia
fabrică de trăsuri aranjate cu electricitate
Kolozsvár, Malom-u. 12.
Mare magazin de trăsuri, care îndestulește
— ori-ce pretenții; atelier de reparare. —

Fabrică de calese asortată cu toate mașinile moderne tehnice.
În Cluj și jur o unica fabrică, în care se pregătește fier care p-rt e a trăsorei: fabricăm **roate**, facem lucruri de fierar, pielar și de lustruit sub conducerea mea personală, cu prețurile cele mai moderate. — Ținta noastră principală e: lucrare bună și solidă, dar ieftină. — Serviciu prompt. — Răspundem imediat comandelor din provincie. — Recomandăm diversele părți de trăsură, cari se vând; așa numitele „mănuitoare de norolu“ cu șezutul închis bine
Fondat în 1870. — Prețuri gratuite.

Ist. Szöke Ferencz
întreprindere de țiglarie și placă.
Szeged, Petöfi Sándor-sugár-ut 83.
Aduc cu onoare la cunoștința on. public și a proprietarilor de casă, că în Petöfi Sándor-sugár-ut nr 38, am deschis
CANCELARIE:
de întreprindere de țiglarie.
Toate lucrările de bransa aceasta: acoperirea caselor noi, reparații cu alt material, reparațiile acoperișelor stricate, le executăm punctual.
Cea mai mare întreprindere de felul acesta pe Alföld.
Planuri, oferte și modele, la dorință se trimite gratuit.
Cu stimă!
Ist. Szöke Ferencz, interprenor.
Telefon 615. Telefon 615.

Cel ce dorește a avea
RACHIE
ieftină,
FĂRĂ CĂZAN
acela să-și procure dela comerciantul
Radovan Popovits, în Ujvidék,
CARTEA
din care poate învăța cum să facă toate răchiurile și cum manipularea vinurilor.
Prețul acestei cărți e 6 cor.
Tot așa vând materialul necesar cu praf cu tot.
Prețul pentru 100 litre 8 cor.

Vânzare de trăsuri

Se află de vânzare

- trăsuri cu coperiș folosite
- și alte
- trăsuri noi de tot soiul ●●

cu prețuri ieftine.

Se primesc spre reparare — în timp scurt și preți moderat — trăsuri folosite, sau se schimbă.

Olasz Lajos, Arad
fabricant de trăsuri
Erzsébet királyné-körút, vis-à-vis de Ipártessület.

Merzai Kálmán — curelar și șelar
Nagyvárad, Szt. János utca 48.

Hamuri, șele,
instrumente trebucioase pentru călărit, drum și vânat, frâne și biciuri,
procovițe pentru cai fine și ieftine, gîmantane de călătorie, geante de piele, portomocie, în mare asortiment.

Prețuri ieftine. ●● ●● *Prețuri ieftine.*

Dresări se efectuează în mod grabnic și prompt.

Recomandat de ministerul de culte și instrucție!
— — — —
Multe recunoștințe! — — — —

ZWÖRNER B.
PREPARATORUL DE ÎMPĂIAT ANIMALE

KOLOZSVÁR, Rozsa-u. 7. sz.

Animalele să se trimită cât se poate de proaspete și nebelite. Trebuie indicat în ce formă să se întămpile prepararea; mamiferelor mai mari să li-se scoată intestinele. — Pentru împachetare socotesc numai chel- — — tuielele mele. — —

Preparație îngrijită, artistică, în formă — naturală, lucru trainic, prețuri — — moderate! — —

Nici la o familie nu-i iertat să lipsească gramofonul!

Prețuri foarte ieftine! Phonograful lui Edison de la 5 fl. în sus
Gramofon cu plăci de la 9 fl. în sus. Automate pentru ospătari de la 35 fl. în sus. Suluri plăci duble mare asortiment. Noutăți Gramofon suruitor! Ilustrate cu cântece și note, bucata 20 cr. Catalog ilustrat despre Phonograph, Gramofon și Automate se trimite gratuit și scutită de timbru. Primesc tot felul de plăci întrebunțate sau le schimb după plac. Cel mai ieftin izvor de ajustare pe acest teren în întreaga Ungaria.

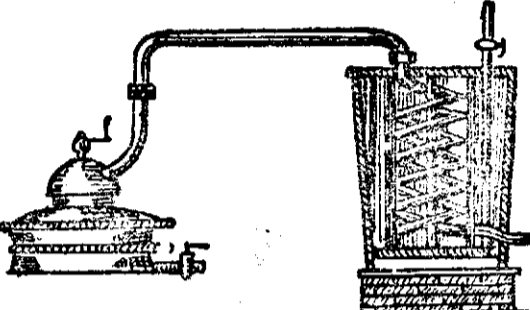
Tóth József,
comerciant de gramophone Corespondență în orice limbă.
Szeged, str. Könyök nr. 3. Noui plăci românești!

Puțin venit, mare circulație!
Nu este un cadou mai frumos decât un gramofon.

Recomand tuturor fierbătorilor de rachiu și de spirt

căldările
mele cele mai nouă și de construcția cea mai nouă, brevetate, făcute după sistem propriu.
Prețuri solide și fixe.

Afară de căldările de fierit rachiu pregătesc în atelierul meu injectoare practice, de sistem propriu, contra peronosperii. În totdeauna în magazinul meu cantitate mai mare de injectoare, ca să pot satisface momentan comenzi mai mari. Afară de aceea am în magazin tot felul de vase de casă de aramă, pregătite de mine, cu prețul cel mai culant. Trimis franco prețuri curente ilustrate.

MILAN T. IOVANOVIĆI, căldărar
UJVIDEK, strada Lázár nr. 14.

Primește tot felul de lucrări tipografice.

Diferite tipărituri pentru bănci
Opuri și broșuri, foi periodice, cărți în comisiuni, editură proprie.
Invitări, bilete de logodnă, anunțuri funebrele, statute, libele

Anunțuri primește administratoria „Tribuna” pe lângă prețurile cele mai moderate.

și circulare, progame, bilete de cununie, adrese.

Prețuri moderate.

Toate acestea se pot comanda de la tipografia „TRIBUNA”, Arad.

Bilete de intrare, cărți de vizită, menu, plicuri cu firmă, obligațiuni.
Toate lucrările se pot executa în diferite culori, și ori ce limbă.

GEORG KAPFER
măstru de sculptură în piatră.
Temesvár-Fabrik, Andrásy-ut 16 și Versecz, colț cu strada Rudsitz și Rathhaus.

și recomandă
magazinul de plăci de marmora pentru mobile tot asemenea de

Monumente
atestat propriu
Având un magazin bogat, lîferez mai ieftin ca ori ce concurență.
Recomandându-mă on. public, cu stimă
Georg Kapfer
măstru de sculptură în piatră

Liferantul de lumini de ceară a diecezei catolice din com. Blhor și Silágy.

INTEMEIAT LA 1835.

Frölich Jozsef pregătitor de lumini de ceară
NAGYVÁRAD.

Recomandăm în binevoitoarea a onor. public, fabricațiile sale de lumini de ceară, lumini de ceară de I-a calitate bucata 4-80 Cor. II-a calitate 4 Cor. III-a calitate 3 Cor. — Tot felul de lumini mai mici, albe, galbene sau colorate. — Lumini de ceară pentru cununie, albe și frumoase aurite părechea de la 5 Cor. până la 100 Cor. — Cea mai fină tămăie din Egipt, prima 2-40 Cor. secunda 1-80 Cor. tertia 1 Cor. — Cel mai fin oleu destilat de flori în cano de tinichea indesebi pentru bis erici. Klgr. 96 fl. — Recomand luminile mele pentru altar, pregătite din steariu curat, ce nu picură și nu curg. Și cea mai bagatelă comandă o eșeei prompt, pachetare nu se compută și de la 5 Klgr. în sus expediția e francoată.

Ajustat cu mașini cu putere electrică.

Ajustat cu mini așcu putere electrică.

Distins cu medalia de aur la expoziția universală din — — — — Timișoara în anul 1907. — — — —

Cel mai mare atelier de corsete al industriei casnice din Ungaria de sud.

LAMPÉL REGIN
Temesvár-belváros Zápolya-utca 1.
Filiala: Szatmár-németi.

Depozite de modele pentru comandă: Nagy-Becskerek, Zilah, Gyulafehérvár, Lugos, Nagybánya, — — — — Petroseny. — — — —

Recomand corsetele mele după măsură, lucrute după industria de casă în atelierul meu fașon și eșecutarea cea mai modernă, precum și dreptăitoare corsete și bandage de pântec tot așa și corsete pentru fâșii neproporționate lucrute, după precierile igienice. Se efectuează preparaturi, — — — — curățituri și transformări. — — — —

*Se recomandă
a executa următoarele:*

OPURI și BROȘURI		FOI PERIODICE
INVITĂRI BILETE DE LOGODNĂ <small>după dorință și în culori</small> BILANȚURI ANUNȚURI FUNEBRALE	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; display: inline-block;"> ● Tot felul de lucrări tipografice ● </div> <p style="margin: 5px 0;"><i>atingătoare de această branșă</i></p>	PROGRAME BILETE DE CUNUNIE <small>după dorință și în culori</small> ADRESE BILETE DE ÎNTRARE
<div style="border: 2px solid black; padding: 10px; margin: 0 auto; width: 80%;"> <h1 style="margin: 0;">„TRIBUNA“</h1> <h2 style="margin: 0;">ARAD</h2> <p style="margin: 5px 0;"><i>Str. Deák Ferencz nr. 20</i></p> </div>		
PREȚ-CURRENTURI <small>în toate limbile</small> NOTE STATUTE • LIBELE CIRCULARE	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; display: inline-block;"> ● Diferite tipărituri pentru bănci ● </div>	CĂRȚI DE VISITĂ <small>diferite formate</small> MENU PLICURI CU FIRMA OBLIGAȚIUNI
<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; display: inline-block;"> CĂRȚI în COMISIUNI </div>	<p>Comandele primite să efectueze prompt și conștiincios.</p> <p><i>Prețuri moderate!</i></p>	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px; display: inline-block;"> EDITURĂ PROPRIE </div>

AVIZ! Subsemnatul, cumpărând prima fabrică transilvană de casse de fier și oțel

priv. ces. și reg. a dlui
G. Oszy, îmi iau
voe a aduce la cuno-
ștința prea on. public,
că în fabrica mea se
execută tot felul de
CASSE și după
toate
mărimile din cel mai
bun material posibil.
Cassele de fier și oțel
panțerate se execută
după cele mai nouă
sisteme engleze și ame-
ricane sigure contra
focului și spargerei
pentru care dau de-
plină garanție.

Atrag atenția onor.
public interesat a nu
confunda fabrica-
tele mele cu alte
fabricate, făcute din
material slab și
prin urmare fără
valoare.

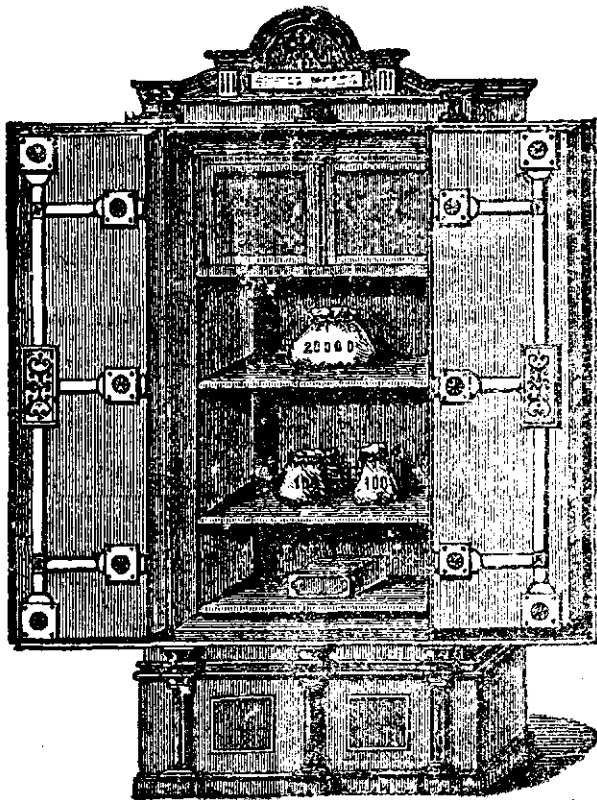
Rugând pe prea on.
public pentru binevoitorul sprijin, semnez
cu distincă stimă:

E. Purece

fabricant de casse

SIBIU (Nagyszeben), Rosenangergasse nr. 9.

■ Cataloge de prețuri la cerere gratis și franco. ■

O păpușă pentru probă numai 5 cor. 50 fileri.

Pregătit cu pânză 9 coroane.

Se află la pregăitorul de păpuși de probă

VAJDA SAMU

BUDAPEST, Károly-körut 11. sz.

Mare institut de reparat de păpuși de jucărie.

Preț-curent gratis! ☛ Reparare de păpuși!

== Vânzare en gros și en detail. ==

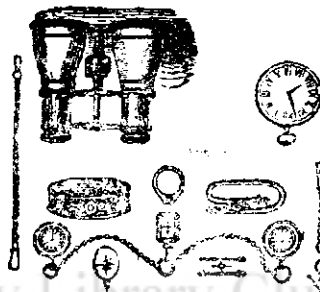

Sárga János

:: argintar și pregăitor de obiecte artistice ::
Kolozsvár, Mátyás király-tér 13.

Telefon nr. 354.

Telefon nr. 354.

Abundant provăzut cu
obiecte de aur, argint
și petrii scumpe. Pregă-
tește tot felul de lucrări
artistice: în aur, argint și
altfel de lucrări de artă
magnetă. — Schimbări
de aur și argint, conform
cursului zilnic. — Cu preț
curent servim gratuit și
franco.

„VICTORIA” INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII SOCIETATE PE ACȚII Fondată la anul 1887.

Centrala în Arad, calea Archiducelui Iosif No. 2 (vis-à-vis de primărie) casa proprie.
Filiala în Chișineu (Kisjenő) casa proprie.

Capital societar	1.200,000.— Cor.	Depuneri spre fructificare	6.000,000.— Cor.
Fond de rezervă	900,000.— Cor.	Circulațiunea anuală	150.000,000.— Cor.

*Primește depuneri spre fructificare, despre cari
eliberează libele.*

*Pentru sumele depuse fără termen de abdicere
și rămân la bancă pe timp mai scurt de 3 luni
de zile, plătește deponenților 4% interese, — iar
pentru depunerile elocote pe timp mai
lung de 3 luni de zile, după mărimea sumei
depose: plătește deponenților 4¹/₂% și 5%
interese fără nici o detragere.*

După toate depunerile contribuția (darea) de
interese o plătește institutul separat.

*Depuneri până la zece mii de coroane, după
starea cassei, să plătesc și fără de abdicere.*

**Escontează cambii și acordează credite
cambiale cu acoperire hipotecară.**

Dă avansuri pe efecte publice (Lombard).

Acordează împrumuturi hipotecare pe case de închiriat
și pe proprietăți de pământ.